

such are not violated, and affricate sequences are not split. According to the author the advantage of his approach is that it will be found to be consistent with and to account for phonetic processes that might otherwise be difficult to describe in terms of environment of application.

As for the set of symbols used for transcription, they agree in the main with the latest (14th) edition of Daniel Jones' *English Pronouncing Dictionary*. There are a few differences worth noting. The contrastive vowels high front /i:/ and half close centred from front /ɪ/ on the one hand, and high back /u:/ and half close centred from back /ʊ/ on the other, are still represented with different symbols reflecting their qualitative disparity in addition to their different, though not always distinctive duration. However this dictionary reflects the neutralisation process that has become increasingly common and widespread in its application environments in the course of this century by using a third different symbol, in both cases the choice is the higher member of the pair without the length diacritic /i/ and /u/ respectively.

This dictionary comes with a workbook and tape by Claire Fletcher which is a good complement that can be used for self study or class work, not only for pronunciation purposes but for a clear understanding of some of the phonemic processes dealt with in the dictionary's theory sections.

Bibliography

- Fletcher, C., 1990, *Longman Pronunciation Dictionary: Study Guide*, Harlow, Longman Group UK Ltd.
 Jones, D., 1977, *English Pronouncing Dictionary*, 14th edn., Dent.
 Wells, J. C., 1990, *Longman Pronunciation Dictionary*, Harlow, Longman Group UK Ltd.

Mª Luisa García Lecumberri
 (UPV-EHU)

G.J. WARNOCK: *J. L. Austin*. London, Routledge, 1989, 167 or.

John L. Austin filosofo oxoniarra 1960an hil zen 48 urte besterik ez zituela. Hala ere, ordurako Oxford-en bertan, Erresuma Batuan eta mundu anglo-saxoian orohar, haren ospea eta eragina handiak ziren, argitara emandako lanak oso gutxi izan arren. Itzulpenak eta edizioak alde batera, zazpi paper bakarrik argitaratu zituen bere bizitzan zehar. Eskura dauzkagun Austin-en lanik gehienak —eta garrantzitsuenak, ezbaierik gabe— bera hil ondoren argitaratutakoak dira: lehenik, aipatu zazpi artikuluhoriek eta beste hiruk osatzen duten *Philosophical Papers* argitaratu zuten 1961ean

(1) Honez gero, bar baino gehiagok *esaldi egintzaille* terminuaren erabilerarekiko egoneza sentitu du seguruasko. *Utterance* terminuak adierazten duen esatearen ekintzarentzat ez dugu euskarazko *esaldi* baino itzulpen hobea aurkitzen. Hizkuntza bateko hitzen kate gramatikala adierazten duen *sentence* itzultzeko, berriz, *perpau* darabilgu, eta bere edukin semantikorako *proposamen*. *Performative*, berriz, esaldion goian aipatutako azken ezaugarria adierazteko Austin-ek asmatutako terminua da, eta, gainera bere iritziz itsusia eta traketsa. *Egintzaille* hitzak trakeskeria eta itsuskeriaz gain adierazgarritasunik ere baduelakoan hautatu dugu.

(argitalpen berriagoetan beste hiru ere badira); 1962an *Sense and Sensibilia* argitaratu zen, eta azkenik, urte berean, Austin-en lanik ezagunena, *How to do things with words*, alegia. Eskuarrean dugun liburu hau Austin-en lan guzti hauen azalpen kritikoa dugu, eta egilea nekez izan zitekeen egokiagoa, Austin-en ikasle, Oxford-eko Magdalen College-n bere ondorengo, eta aipatu lanetako askoren atontzailea bait dugu Sir Geoffrey J. Warnock.

Liburua zortzi kapitulutan dago banatua. Lehenean, sarreran, Austin-ek filosofian hizkuntzari aitortzen zion egitekoari buruzko hainbat puntu eztabaidatzen ditu Warnock-ek. Izan ere, Austin “Oxford-eko Hizkuntza Arruntaren Filosofia” bezala ezagutu izan den eskola edo korrontearen buru nagusia izan zela ez dago dudarik, korronte edo eskola dei ote daitekeen kuestionatzen bada ere. (Warnock-ek ez dio puntu honi heltzen baina ikus Grice (1986: 45-73) edo Grice (1989: 171-180) talde horretako beste partaide garrantzitsu baten iritzia ezagutzeko.)

Hurrengo zazpi kapituluak Austin-en lanekin osatutako hiru liburuei dagozkien hiru ataletan bil daitezke. Lehen atalean, bigarren kapituluak osatua, *Sense and Sensibilia* liburuko edukin nagusiak eztabaidatzen dira; bigarren atala, berriz, *Philosophical Papers*-eko paper garrantzitsuenei eskainitako kapituluek osatzen dute: hirugarrenetik zazpigarrenera; eta hirugarren atala, berriz, azken kapituluak, zortzigarrenak, *How to do things with words*, Austin-en lanik garrantzitsuena eta hizkuntzaren filosofian, hizkuntzalaritzan, nahiz hizkuntz prozesamenduan gerora ere ezagun bihurtu duena azaltzen du. Azken hau da liburuko kapitulurik zabalena, eta hemen ere lekurik gehien hartuko diguna. Baina has gaitezen hasieratik.

Bigarren kapitulua —“Perception and Other Matters”— esan bezala *Sense and Sensibilia* liburuaren azalpenari eskainia dago. Liburu hau berezi samarra da. Warnock-ek berak prestatutakoa da, Austin-ek hainbat hitzalditarako idatzitako oharretan oinarriturik. Ez dago batere garbi, eta ez da sekula egongo noski, Austin-ek oharrok inoiz argitaratzeko asmorik izan ote zuen ala bere erabilpen pertsonalerako soilik ote zeuzkan. Nolanahi ere, liburuaren berezitasuna zerean datza: Austin-en gainontzeko lanak ez bezala, beste batek gai bati buruz esandakoari gogor kontra egiteari eskainia dago, Oxford-eko filosofo positibista nagusia zen A.J. Ayer-en *The Foundations of Empirical Knowledge* liburuan azaltzen diren hautemateari buruzko tesien kontra, hain zuzen ere. Edukin erabat kritikoa eta tonu ez-atseginetako lan hau Warnock-ek argitaratu behar ote zuen zalantzan jarri zuen hainbatek. Warnock-ek *Sense and Sensibilia*-ren hitzaurrean zioena aipatzen du berriro oraingoan ere:

the most that can be claimed —though I venture to claim this with confidence— is that in all points of substance (and in many points of phraseology) his *argument* was the argument which this book contains (12. or.)

Kapituluaren edukinei dagokienez, ezagutzaren objektua eta posibilitateari buruzko Austin-en eta Ayer-en arteko eztabaidaren azalpenean lehenaren alde egiten du Warnock-ek, dena den.

Hurrengo bost kapituluak, lehen aipatu bezala, *Philosophical Papers* liburuari eskainiak daude. Liburuak (bere hirugarren edizioan) hamahiru paper ditu, eta Warnock-ek gaika biltzen ditu luzera eta arreta ezberdinetako azalpenak egiteko. Hirugarren kapituluan, esaterako, Warnock-ek Austin-en ezagutzaren teoriari buruzko bi

lan komentatzen ditu: “Are there a priori concepts?” eta, bereziki, “Other minds”, *Philosophical Papers*-eko bigarren eta laugarren artikulua. Aipatzekoa da, azken honetan Austin-ek lehen aldiz *performative utterance* edo esaldi egintzaileen nozioa erabiltzen duela. Hala ere, Warnock-ek ondo dioen bezala, testuinguru honetan “I know (badakit)” esaldiaren erabilera argitzeko baino nahasteko balio du esaldi egintzaileen nozio honek.

Atal honetako gainontzeko kapituluek Austin-ek filosofo gisa duen orijinaltasunaren berri ematen digu. Arazo zaharrei bide berriak irekitzeko ahalmena frogatzen du, egiari buruzko lanetan adibidez (“Truth”, “How to talk: some simple ways”, eta “Unfair to facts”). Aztergai berriak plazaratzeko ere gaitasun berezia du “A plea for excuses” eta “Three ways of spilling ink” lanetan erakusten duen bezala. Lan hauetan Austin-ek gerora hizkuntzaren filosofian, zuzenbidearen filosofian eta, batez ere, ekintzaren teorian garrantzitsuak gertatu diren gaiak eztabaidatzen ditu.

Berritasunik handiena duen lana, eta gerora ere Austin hizkuntzaren filosofia, hikuntzalaritza eta informatikako hainbat azterbidetako aitzindari gisa ezaguna egin duen lana *How to do things with words* da. Warnock-en azken kapitulua —“Words and deeds”— testu honen azalpen kritikoari eskainia dago, eta gainontzeko kapituluek baino xehetasunerako esfortzu handiagoa erakusten du; testuak ere hala merezi du.

Testua Austin-ek 1955ean Harvard Unibertsitateko *William James Lectures* izeneko hitzaldietarako erabilitako materialak osatzen du. Planteatzen duen lehen ideia nagusia zera da: hizkuntza ekintza da. Filosofoek ordura arte egiazko ala faltsu diren perpausak hartzen zituzten kontutan. Baina jendeak perpausak erabiltzen dituenean, esaldiak egiten dituenean, ez da egiazko ala faltsu diren gauzak esatera mugatzen, esaldi horien bitartez beste gauza batzuk ere egiten dituzte. Hau da Austin-i interesatzen zaion gaia: zein gauza eta nola egiten diren esaldien bitartez, esatearen beraren ekintzaz gain. Hasteko, beraz, bereizketa hau proposatzen du Austin-ek: egiazko ala faltsu kontsidera daitezkeen esaldiak edo esaldi konstatatiboak (*constative*), bategitik, eta gauzak egiteko erabiltzen diren esaldiak edo esaldi egintzaileak (*performatives*).

Esaldi egintzaileek ezaugarri hauek erakusten dituzte: hasteko, gramatikalki perpaus arruntak dira, ez dute egitura edo joskera berezirik, esaldi konstatatiboan edo baieztapenen itxura berekoak, beraz; baina, hauek ez bezala, ez dute egiazko ala faltsua den ezer baieztatzen; eta azkenik —ezaugarri garrantzitsuena— esaldi horiek ekintza bat dira, edo ekintza baten parte dira, eta ekintza hori, noski, ez da zerbait esatea soilik.¹ Pentsa batek “Untzi hau *Koruko Ama* bataiatzen dut” dioela botila untzia kontra lehertarazten duela. Perpausa erabat arrunta da gramatikalki, baina ez genuke esango pertsona horrek esandakoa egiazkoa ala faltsua denik. Pertsona horrek (baldintza egokietan) untzia bataiatu egin duela esango genuke.

Esaldi egintzaileen azterketan aurrera egingez, esaldi egintzaile esplizitu eta inplizituen arteko bereizketa proposatzen du Austin-ek. “Bihar etorriko naizela hitz ematen dut” esaldi egintzaile argia da. Pertsona batek hori esatean ez du egiazko ala faltsu den zerbait baieztatzen, egiten duena hitz ematea da (beste gauza bat da hitzemandako zintzoa denentz). Esaldian bertan erabilitako aditzak argitzen du zein ekintza mota egiten den. Baina *Bihar etorriko naiz* ere izan daiteke hitz emateko

egindako esaldia. Bada, beraz, esaldi egintzailea ere. Azken hauei esaldi egintzaile inplizitu deituko die, testuinguruan erabaki behar baita zein eratako ekintza burutzeko erabiltzen diren. *Bataiatu* eta *hitz eman* bezalako aditz egintzaileak dituztenak, esaldi egintzaile inplizitu deituko ditu.

Baina hasieran Austin-en iritziz hain garrantzitsua den esaldi konstatatiboen eta egintzaileen arteko bereizketa alde batera utziko du. Zergatik egiten du hau? Bereizketa hutsala dela uste duelako? Warnock galdera hauek erantzuten saiatzen da, esaldi egintzailearen nozioaz Austin-ek egindako erabileraren azterketa interesgarri bat aurkeztuz. Austin-ek, hala ere, konstatatibo/egintzaile muga ezabatzen du, eta esaldi guztiak kontsideratzen ditu ekintza gisa, hizketa-ekintza gisa.

Edozein motatako esaldiak hiru analisi-mailatan azter daitezke Austin-en ustez. Hasteko, edozein esaldi da zerbait esatearen ekintza. Honi ekintza lokutiboa deitzen dio, eta honetan beste hiru maila bereizten ditu. Zerbait esatea, lehenik, soinu batzuk egitea da (ekintza fonetikoa); baina ez hori bakarrik, hizkuntza bateko hitzak bere gramatikaren araberrako ordenan esatea ere bada (ekintza faktikoa); eta, azkenik, norbaitek zerbait esatean esanahi batekin erabiltzen du, zentzu eta erreferentzia jakin batzuekin (ekintza retikoa). Hizketa-ekintza bat, beraz, zerbait esatea da hasteko: ekintza lokutibo bat.

Baina, lehen esan bezala, zerbait esatea beste zerbait egitea ere bada: bataiatzea, hitz ematea, apustu egitea, aholku ematea, mehatxu egitea, eskatzea, erregutzea, eta abar luze bat. Honi ekintza edo indar ilokutiboa deitzen dio Austinek. Esaldien bitartez, beraz, norbait mehatxa dezakegu ala norbaiti aholku eman. Gainera, esaldien bitartez norbait ikaratu ala norbait komentzi dezakegu; ezberdintasun garrantzitsua dago, baina, mehatxatu eta ikaratzearen artean, aholku ematearen eta komenzitzearen artean. Nire esku dago *Etzazu horrelakorik egin* edo *horrelakorik egin ez dezazun aholkatzen dizut* esanaz zuri aholku ematea. Baina zu komenzitzea ez dago nire esku bakarrik, *hori egin ez dezazun komenzitzen zaitut* esanaz ez zaitut komenzitzen. Komenzitzea aholku ematearen, edo argudiatzearen efektu izan daiteke, baina ekintza burutzea ez du hiztunaren asmoak erabakitzen. Era honetako ekintzei ekintza perlokutibo deritze Austin-ek. Ekintza ilokutibo eta perlokutiboen arteko bereizketa, hala ere, ez da beti kasu hauetan bezain argia. Warnock-ek eztabaida argigarria eskaintzen du erizpide ezberdinei buruz.

Austin-en hizkuntzari buruzko lanaren eztabaidak ixten du liburua. 1991eko bigarren edizioan *Postscriptum* bat gehitu zaio Austin-ek bere garaian bertan lortu zuen eragin eta errekonozimenduaren arrazoi posiblei buruz. Austin-en eta Austin-i buruzko ohar bibliografikoa eta indize analitikoa ere baditu.

Austin-en lanak ikerketa bide oparoak zabaldu ditu. Horren lekuko garrantzitsuena Searle-ren (1969) hizketa ekintzen teoria, hizkuntzaren filosofian orohar, nahiz semantikan, pragmatikan eta hizkuntzalaritza konputazionalan oihartzun zabal jaso duena. Warnock-en liburu honek bere lan guztien azalpen eta eztabaida argigarria eskaintzen digu. Hizkuntzaren azterbide berri baten oinarri nagusietara jotzeko parada ezin hobea dugu, beraz. Hizkuntzaren istudioan interes minimoa duenak ezinbestez irakurri beharreko liburua.

Erreferentziak

- Austin, J.L., 1961, *Philosophical Papers*. Edited by J.O. Urmson and G.J. Warnock. Oxford: Clarendon Press.
- , 1962a, *Sense and Sensibilia*. Edited by G.J. Warnock. Oxford: Clarendon Press.
- , 1962b, *How to do things with words*. Edited by J.O. Urmson. Oxford: Clarendon Press.
- Ayer, A.J., 1940, *The Foundations of Empirical Knowledge*. London: Macmillan.
- Grice, H.P., 1986, "A Reply to Richards". In R.E. Grandy and R. Warner (eds.), *Philosophical Grounds of Rationality*, Oxford: Oxford University Press, 45-106. or
- , 1989, *Studies in the Way of Words*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Searle, J.R., 1969, *Speech Acts*. Cambridge: Cambridge University Press.

Kepa Korta

Logika eta Zientziaren Filosofia Saila
(UPV-EHU)